

De Lamabox

Nederland is een nieuwe, eigenzinnige technologie rijker: de Lamabox. Geen doos voor uitheemse diersoorten, maar een buitengewoon geavanceerde DVD-recorder. Het pikante van de Lamabox is dat het geen films opneemt van de televisie, maar van het internet. De doos maakt gebruik van uitwisselingsprogramma's als Kazaa en BitTorrent om de films te vinden en kopieert die vervolgens op de harde schijf van het ding. Zodra de film is gedownload kan hij direct worden afgespeeld op de televisie. Voor de duidelijkheid: de bezitter van de Lamabox betaalt niets voor het downloaden en bekijken van de film.

En daar zit hem natuurlijk de pijn voor filmmakers. Als iedereen zomaar gratis films van het internet kan downloaden gaat niemand meer naar de bioscoop. Hartstikke illegaal die Lamabox, zo oordeelde de anti-piraterij club stichting Brein dan ook. Volgens Brein is het niet toegestaan om op deze wijze auteursrechtinbreuk te faciliteren.

Hetzelfde werd gezegd over de videorecorder indertijd. Dat apparaat werd vergeleken met een beruchte seriemoordenaar die het op alleenstaande vrouwen had gemunt, de Boston Strangler. "I say to you that the VCR is to the American film producer and the American public as the Boston strangler is to the woman home alone." verklaarde de voorzitter van de Amerikaanse filmindustrie in 1982. De filmindustrie begon een procedure wegens auteursrechtinbreuk tegen de maker van de Betamax videorecorder, Sony. Het Japanse electronicabedrijf won. De reden was dat gebruikers van de videorecorder niet per se auteursrechtinbreuk hoefde te plegen. Het apparaat was met name bedoeld voor *time shifting*: het bekijken van een televisieprogramma op een moment dat de kijker beter uitkwam. Daar was volgens de Amerikaanse Supreme Court niets mis mee.

Hoe zit het met de Lamabox? Het apparaat gaat wel wat verder dan het onschuldige *time shifting*. Films die in Nederland nog niet eens in de bioscoop worden vertoond kunnen met het ding worden gedownload. De vraag of de Lamabox is toegestaan, is afgeleid van de vraag of uitwisselingsprogramma's zijn toegestaan. In Nederland oordeelde het Hof Amsterdam dat het programma Kazaa niet onrechtmatig was. In de Verenigde Staten en in Australië heeft de rechter daarentegen geoordeeld dat het aanbieden van uitwisselingsprogramma's onder omstandigheden wèl onrechtmatig kan zijn.

Voorlopig legt de discussie over de rechtmatigheid van de Lamabox de makers geen windeieren. De gebroeders Potappel uit Barneveld beweren de hele oplage voor 2006 al verkocht te hebben, nog voordat de productie daarvan was begonnen. Naar verluidt hebben zich bovendien uit achttien landen aspirant-dealers gemeld. Directeur Martin Potappels zegt niet bang te zijn voor een juridische procedure. Toch heeft hij voor de zekerheid alvast een oorlogskas aangelegd. Dat lijkt mij niet onverstandig.